

25. Rukhadze, V. (2017). Georgia and Ukraine Welcome New Thaw in Bilateral Relations. *Eurasia Daily Monitor* vol. 14, issue: 51. URL: [jamestown.org › program › g](http://jamestown.org/program/g) (in English).

26. Trade Map. *Trade statistics for international business development*. URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx> (in English).

Матеріал надійшов до редакції 10.05.2021 р.

УДК 327:[339.9 + 341.24]

Наталія Романюк,

кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, Волинський національний університет імені Лесі Українки, ORCID ID 0000-0003-0682-1793, romaniuk.natalia@vnu.edu.ua;

Ірина Калюш,

студентка 2 курсу магістратури, Волинський національний університет імені Лесі Українки, kaliush.iryana2020@vnu.edu.ua, DOI 10.29038/2524-2679-2021-02-135-147

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ АМЕРИКАНО-КУБІНСЬКИХ ВІДНОСИН

У статті розглянуто відносини між Сполученими Штатами Америки та Республікою Куба від початку їх зародження до сьогодні. Основну увагу спрямовано на аналіз подій, які істотно впливали на формування американської політики щодо Куби й визначили характер її змін.

Зазначено, що американо-кубінські відносини перебувають у формі тривалого та асиметричного міждержавного конфлікту. США у відносинах із Кубою використовують інструмент американського примусового впливу – санкції. Вашингтон застосовує їх проти Куби через порушення останньою основних прав і свобод людини, придушення демократії й навіть звинувачує в причетності до торгівлі наркотиками та спонсорстві тероризму.

Американське керівництво ще в XIX ст. вважало, що сусідній острів (колишня іспанська колонія) повинен був відколотися від метрополії та

увійти в склад Сполучених Штатів. Допомігши Кубі звільнитися від іспанського впливу, США отримали можливість утручатись у внутрішні справи Куби військовим шляхом, щоб захищати інтереси США. Формування нормативно-правової бази американо-кубинських відносин на початку ХХ ст. свідчить про зацікавленість у співпраці між двома країнами й бажання США контролювати ситуацію на Кубі.

Відносини між США та Кубою страждають від недовіри та антагонізму з 1959 р., коли на Кубі відбулася революція, у ході якої Фідель Кастро скинув режим, який підтримували США, та створив соціалістичну державу, котра встановила тісні зв'язки з Радянським Союзом. Протягом 2-ї половини ХХ ст. послідовні адміністрації США проводили політику, спрямовану на економічну та дипломатичну ізоляцію острівної країни. США санкціонували Кубу довше, ніж будь-яку іншу державу.

Президент Барак Обама зробив надзвичайні кроки для нормалізації відносин США з Кубою, зустрівшись із лідером Раулем Кастро та відновивши повноцінні дипломатичні зв'язки. Однак президент Дональд Дж. Трамп здебільшого змінив курс, ударивши по Кубі новими санкціями. Адміністрація Джо Байдена може знову розморозити відносини, але не зрозуміло, наскільки швидко і якісно.

Ключові слова: *США, Куба, американо-кубинські відносини, санкції, зовнішня політика.*

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Дослідження зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки щодо Куби завжди привертало й привертає увагу науковців. Цікавість дослідників до цієї теми багато в чому зумовлена винятковим характером американсько-кубинських відносин, які протягом більш ніж двохсот років неодноразово трансформувалися, демонструючи різні форми взаємодії – від практично повного американського домінування до конфронтаційного протистояння й економічної блокади острова.

Відтак актуальність теми дослідження полягає в розумінні змісту сучасних американо-кубинських відносин і пошуку подальших шляхів їх покращення, яке не можливе без звернення до історичного досвіду цього протистояння.

Американсько-кубинські відносини формують унікальний феномен міжнародних стосунків, адже між країнами існує такий тривалий і настільки асиметричний міждержавний конфлікт. Важливість усебічного аналізу протиріч між Кубою й США в сучасних умовах диктується однією

з їхніх складових частин – інструментами американського примусового впливу (санкціями), негативні наслідки дії яких не без успіху Гавана прагне нівелювати. Вашингтон застосовує їх проти Куби через порушення останньою основних прав і свобод людини, придушення демократії й навіть звинувачує в причетності до торгівлі наркотиками та спонсорстві тероризму.

Упродовж останніх років політика США щодо Куби зазнала значних змін, які, здавалося, могли подолати довготривалий конфлікт та вивести американсько-кубинські відносини на новий рівень взаємодії. Досягнення адміністрації демократа Б. Обама в процесі нормалізації відносин між двома країнами критикувалися його наступником – республіканцем Д. Трампом і, по суті, були скасовані. Тим самим Д. Трамп продемонстрував повернення США до імперської риторики та традиційних форм американсько-кубинської взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз української та зарубіжної літератури дав змогу зробити висновок про недостатню кількість наукових праць, котрі безпосередньо стосуються дослідження ретроспективного аналізу американо-кубинських відносин.

Серед науковців, які вивчають історію відносин США та Куби, треба відзначити зарубіжних учених: Е. Гриневича, Б. Гвоздарьова, А. Кросова, М. Pérez-Stable, J. Saco, R. Wasem. Наявні праці зосереджені на окремих періодах відносин США та Куби. Серед українських науковців ця проблема не досліджувалася.

Мета дослідження – ретроспективний аналіз американо-кубинських відносин, визначення чинників, які впливали на їх розвиток на кожному з історичних періодів.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відносини Сполучених Штатів Америки й Куби можна визначити як складний асиметричний міждержавний конфлікт. Його передумови формувалися протягом багатьох десятиліть, поки нарешті сукупність різних чинників не призвела до зіткнення цінностей двох сусідніх держав. Незважаючи на те, що на історичному етапі ідеологічні протиріччя стали визначати характер американо-кубинської конфронтації, генезис цього феномену відбувався в умовах розбіжності їхніх національних інтересів.

Американське керівництво в ХІХ ст. вважало, що сусідній острів (колишня іспанська колонія) повинен був відколотися від метрополії й

увійти в склад Сполучених Штатів. У 1818 р. Іспанія відкрила кубинські порти для міжнародної торгівлі, особливо зі США.

У 1823 р. державний секретар Джон Квінсі Адамс пише листа міністру США до Іспанії Х'ю Нельсону, передбачаючи ймовірність анексії Куби протягом півстоліття. Ця заява отримала назву так званої політики «зрілого плоду» [4]. Це концепція, відповідно до якої північноамериканська держава повинна була надати військову допомогу Кубі в справі звільнення від іспанської корони, а потім уключити її у свій склад, згодом практично реалізована на рубежі XIX–XX ст.

Проте кубинське суспільство вже в першій половині XIX ст. почало формувати свою національну самосвідомість. Це висвітлювали часті конфлікти остров'ян із владою іспанської корони, що вилилося в рух автономістів, які вимагали більших свобод для населення. Протягом 1848–1851 рр. відбулася низка подій, які свідчать про бажання кубинців бути незалежними. Зокрема, генерал Нарцисо Лопес, який народився у Венесуелі, організовує три невдалі експедиції з метою звільнення Куби від Іспанії. Іспанський уряд страчує Лопеса та 51 учасника його останньої експедиції в серпні 1851 р. У травні 1851 р. придушено анексіоністське повстання під проводом Хоакіна де Агуеро в Пуерто-Принсіпі (нинішній Камагуей). А в липні 1851 р. припинено чергове повстання під проводом Ісідоро Арментероса в Тринідаді.

З огляду на сформований патріотичний рух, у народі не були прийняті ідеї залишатися під короною Іспанії або ж навіть приєднання Куби до складу північноамериканського сусіда. У 1854 р. американські дипломати пропонують придбати Кубу в Іспанії за 130 млн дол. США в секретному документі, відомому як Маніфест Остенде.

Остендський маніфест – секретний план, що передбачав купівлю або анексію Сполученими Штатами Америки острова Куба задля перетворення його в рабовласницький штат. Маніфест складено в бельгійському місті Остенде трьома американськими дипломатами Джеймсом Б'юкененом (посол у Великій Британії), Джоном Мейсоном (посол у Франції) і П'єром Соулом (посол в Іспанії), які були прихильниками збереження рабства, і направлений державному секретарю США Вільяму Марсі. У результаті витоку інформації Остендський маніфест став надбанням громадськості й був підданий критиці з боку представників усіх політичних партій, а також американської та зарубіжної громадськості й був відкинутий.

Найвидатніший кубинський політик і мислитель Хосе Антоніо Сако в одній зі своїх книг у 1848 р. писав: «... я хочу, щоб Куба належала

кубинцям, а не іноземцям ... Я хотів би, щоб Куба була не тільки багатою, забезпеченою, щасливою і сильною, але й кубинською, а не англо-американською ... » [8]. У свідомості кубинської інтелігенції та народних мас того часу їхній острів не був невід'ємною частиною Іспанії, а являв собою окрему культуру.

У 1868 р. почалася Кубинська війна з Іспанією за незалежність, вона відбувалася трьома етапами [1]. Перша кубинська війна за незалежність розпочалась у 1868 р., відома як Десятирічна війна. Тисячі емігрантів з острова переселилися в США. У 1878 р. Занцонським пактом закінчується Десятилітня війна. Протягом 1879–1880 рр. тривала друга війна Куби за незалежність, відома під назвою «Мала війна». Вона закінчилася перемогою Іспанії.

У 1895 р. розпочинається третя кубинська війна за незалежність. Лише після втручання США в цю війну в 1898 р. Іспанія відмовляється від контролю над Кубою (а також Пуерто-Рико, Філіппінами та Гуамом), що зафіксовано в Паризькому договорі. Уже 1 січня 1899 р. США розпочинають офіційну військову окупацію Куби. Скликається установча асамблея для підготовки нової конституції на Кубі.

У лютому 1901 р. Сполучені Штати приймають поправку до Платта, у якій зазначається, що вони можуть утручатись у внутрішні справи Куби військовим шляхом, щоб захищати інтереси США, і вимагають, щоб установчі збори Куби включили цей закон до нової конституції. Згодом установчі збори приймають поправку Платта, яка закріпила залежність молоді республіки від Вашингтона, давши США право на інтервенцію й організацію на Кубі морських американських баз, а також заборонивши Гавані здавати свою територію будь-якій іноземній державі. Спираючись на цей договір, озброєні сили США неодноразово вторгалися на територію Кубу (1906–1909, 1912, 1917–1922).

Поправка Платта також закріпила за американським бізнесом власність, придбану в період військової окупації. Проте 20 травня 1902 р. США закінчують військову окупацію Куби, офіційно відкриваючи Кубинську Республіку [3].

За період 1903–1909 рр. США підписали низку договорів із Кубою, які покладені в основу американо-кубинських відносин у 1-й половині ХХ ст. Договір 1903 р. вводив Поправку Платта в офіційні договірні відносини. Договір про взаємність передбачав 20-відсоткову поступку з боку США кубинським сільськогосподарським продуктам, що надходять на американський ринок. За третьою угодою Куба здавала в оренду на необмежений термін території для створення військово-морської бази в

бухті Гуантанамо. У 1904 р. Куба та США підписали договір Хей-Кесада, який визнає право власності Куби на острів Пайнс. Сенат США у 1925 р. ратифікував договір Хей-Кесада.

29 травня 1934 р. Куба й США підписали новий договір, що скасував дію «поправки Платта» та означав те, що американці втратили право на військову інтервенцію на острів. Однак у силі залишилися всі інші досягнуті раніше угоди, у тому числі право США на оренду території для військової бази в Гуантанамо.

10 березня 1952 р. на Кубі здійснено військовий переворот. За підтримки США владу на острові захопив генерал Фульхенсіо Батіста (у 1933–1940 рр. – фактичний глава держави, у 1940–1944 рр. – президент Куби). Він установив на острові жорсткий диктаторський режим. У 1956 р. в країні почалася партизанська війна під керівництвом Фіделя Кастро, що завершилася перемогою революційних сил 1 січня 1959 р.

Незважаючи на те, що вже 7 січня 1959 р. Вашингтон визнав новий кубинський уряд, відносини між країнами різко погіршилися. Невдоволення американців викликала як внутрішня політика кубинської влади, що супроводжувалася націоналізацією власності громадян і компаній США, так і встановлення тісної співпраці з СРСР.

Революційні перетворення на Кубі почалися в травні 1959 р.: були позбавленні власності приватні землеволодіння, здійснювалася націоналізація цукрових заводів, телефонних й електричних компаній, що належали американцям. У вересні 1960 р. кубинці націоналізували філії північноамериканських банків. Усі пропозиції з боку США про врегулювання майнових відносин були відкинуті революційною владою. Наступним кроком з американської сторони стало припинення поставок нафти на Кубу та повна відмова від закупівель кубинського цукру, який був основою експорту карибської країни в США.

Розрив економічних відносин між двома державами став приводом загострення зовнішньополітичних зв'язків. У квітні 1961 р. за підтримки США здійснено спробу підняти народне повстання проти уряду Кастро, але кубинці не підтримали повстанців. Кубинські емігрантські організації згодом неодноразово намагались організувати десанти на острів.

У жовтні 1962 р. Куба, потрапивши в тяжку економічну ситуацію, звернулася за допомогою до Москви, оскільки вважала її головним союзником. У терміновому порядку на острів направлено радянські танкери з нафтою, а кубинський цукор, якого Радянський Союз не потребував, став експортуватися в СРСР за цінами, що перевищують світові.

У цей же період кораблі ВМФ США встановили морську блокаду Куби у вигляді карантинної зони в 500 морських миль. У лютому 1963 р. в США прийнято спеціальний закон «Cuban Assets Control Regulations». Рестрикційні заходи стали основним важелем американської політики стосовно Куби. Криза розв'язується, коли Радянський Союз виводить ракети в обмін на виведення американських ядерних ракет із Туреччини. У період із січня 1959 р. до жовтня 1962 р., коли всі комерційні рейси між Гаваною та Маямі призупинено, 248 070 осіб покидають острів і вирушають до Сполучених Штатів. У 1966 р. введено заборону на відвідування Куби громадянами США.

1 вересня 1977 р. у Гавані й Вашингтоні при посольствах Швейцарії відкрилися Секції інтересів Куби та США. Отже, були встановлені двосторонні відносини на консульському рівні. Цього ж року Куба й США підписали Угоду про морський кордон, за яким сторони визначили розміщення державних кордонів у Флоридській протоці. Документ так і не потрапив на ратифікацію в Сенат США, але його положення реалізовані американським Державним Департаментом [9].

За президентства Рейгана настав новий період погіршення двосторонніх відносин. У 1981 р. у Флориді створений Кубино-Американський національний фонд, який об'єднав емігрантів з острова. Глава цього Фонду – Хорхе Мас Каноса – при Рейгані очолював Президентську раду з питань теле- й радіомовлення на Кубі, а також урядову комісію «За вільну Кубу». 1 березня 1982 р. США включили Кубу в список країн, що підтримують тероризм.

Після перемоги кубинської революції в період із 1959 р. по 1991 р. в США змінилося вісім президентських адміністрацій. Кожна з них сподівалася на падіння режиму Ф. Кастро й намагалася прискорити цей процес різними способами. Різні президентські команди керувалися власними уявленнями про оптимальну політику щодо Куби в кожен конкретний історичний момент, однак відносини між країнами залишалися напруженими.

Після розпаду СРСР у 1991 р. на Кубі почалася гостра економічна криза, що супроводжувалася нестачею продовольства. У цих умовах США двічі посилювали ембарго щодо острова, розраховуючи, що внутрішнє невдоволення виллється в повалення комуністичного уряду на Кубі. Акт Торрічеллі (1992 р.) і закон Хелмса-Бертон (1996 р.) надали блокаді екстериторіального характеру, поширивши режим санкцій на неамериканські компанії, які співпрацюють із Кубою.

Кубинський уряд у 1993 р. легалізує використання долара США громадянами Куби разом із кубинським песо, започаткувавши систему подвійної валюти на острові. У вересні 1994 р. в Нью-Йорку делегації Куби й США підписали Договір, який регулював порядок переселення населення з острова до США. Сполучені Штати Америки зобов'язалися не дозволяти в'їзд до США кубинців, затриманих у морі, і відправляти їх у безпечне третє місце. Куба переконувала своїх громадян не ризикувати життям. Гавана й Вашингтон домовилися співпрацювати з метою уникнення нелегальних перевезень. Також США зобов'язалися видавати 20 тис. міграційних віз щорічно для кубинських громадян без урахування іммігрантів, котрі мали родичів у США [7].

Мабуть, одним із найяскравіших моментів в історії американо-кубинських відносин періоду першої адміністрації Б. Клінтона стало прийняття конгресом 12 березня 1996 р. суперечливого Закону Хелмса-Бартона. Закон про кубинську свободу й демократичну солідарність був затверджений після неприємного епізоду з розстрілом двох приватних літаків, пілотованих учасниками антикастровської групи «Брати на допомогу». Спочатку група рятувала кубинських мігрантів у морі, а потім почала антиурядову діяльність – розкидала листівки, агітувала проти режиму Ф. Кастро.

28 жовтня 2000 р. президент США Білл Клінтон підписав закон, який послабив економічну блокаду острова. На Кубу дозволено поставляти американські медикаменти й продукцію сільського господарства. Однак банки США не отримали право надавати кредити для здійснення цих закупівель. У лютому 2005 р. казначейство США оголосило про нові обмеження – поставки повинні оплачуватися заздалегідь і готівкою [5].

Перегляд США відносин зі своїм карибським сусідом почався з приходом у 2009 р. до влади Барака Обами. Новий американський президент кілька разів висловлювався про бажання почати діалог із кубинським урядом. 3 червня 2009 р. відновлено членство Куби в Організації американських держав. А 16 грудня 2014 р. відбулася 45-хвилинна телефонна розмова між Бараком Обамою й головою Держради Куби Раулем Кастро. Це був перший офіційний контакт глав двох держав за період півстолітньої конфронтації. Сторони оголосили про намір нормалізувати двосторонні відносини.

16 січня 2015 р. в США вступив набрав чинності пакет заходів, спрямованих на ослаблення економічної й фінансової блокади Куби. Зокрема, американським компаніям дозволено поставляти на острів телекомунікаційну техніку (телефони, смартфони, комп'ютери,

програмне забезпечення, карти пам'яті), інвестувати в малий бізнес і сільське господарство, а фінансові організації США отримали можливість відкривати власні рахунки в кубинських банках. 20 січня 2015 р. Барак Обама виступив перед конгресом США з проханням про зняття ембарго стосовно Куби.

21–22 січня 2015 р. в Гавані пройшов перший тур переговорів із питання відновлення дипломатичних відносин. Делегацію США очолила помічник держсекретаря з питань Західної півкулі Роберта Джейкобсон, кубинську делегацію – директор департаменту США Міністерства закордонних справ Куби Хосефіна Відаль. Згодом відбулися ще три раунди переговорів: два – у Вашингтоні (27 лютого й 21–22 травня) та один – у Гавані (16 березня). 11 квітня 2015 р. на Саміті Америк у Панамі Барак Обама та Рауль Кастро провели першу після перемоги кубинської революції офіційну зустріч на вищому рівні.

Основною перешкодою до досягнення домовленості про відкриття посольств була присутність Куби в американському списку країн, що підтримують тероризм. 14 квітня 2015 р. Барак Обама повідомив конгресу США про намір виключити острів із цього списку. Рішення американського президента набрало чинності 29 травня 2015 р. Це спричинило скасування деяких обмежень, пов'язаних із фінансовими транзакціями, поїздками громадян і двосторонньою торгівлею [3].

Паралельно з переговорами про дипломатичні відносини представники Куби й США в березні 2015 р. обговорили в Гавані питання взаємодії в інформаційній сфері, а у Вашингтоні – проблему прав людини. Згодом між двома країнами були налагоджені прямий телефонний зв'язок і пряме повітряне сполучення (Гаван-Нью-Йорк). 1 липня 2015 р. відновлені дипломатичні відносини між Кубою та США. У той самий же день кубинський уряд розповсюдив заяву, що ця подія ще не означає нормалізації відносин. Необхідною умовою для цього є, зокрема, скасування ембарго. 20 липня 2015 р. Вашингтоні й Гавані почали роботу посольства обох країн.

Після перемоги на президентських виборах Д. Трамп змінив політику США стосовно Куби, відмовившись від розпочатого Обамою курсу на нормалізацію відносин між двома країнами. Більшість послаблень у режимі економічного ембарго, які запроваджені за президентства Б. Обами, знову було скасовано. Адміністрація Трампа обґрунтовувала необхідність посилення економічного тиску на Гавану порушенням прав людини з боку кубинського уряду. До того ж Куба, де Комуністична партія є єдиною дозволеною політичною силою, підтримувала режим президента

Венесуели Ніколаса Мадуро, якого американці вважали нелегітимним главою держави. Вашингтон натомість визнав легітимним очільником цієї країни опонента Мадуро Хуана Гуайдо.

Серед запроваджених урядом США чергових санкцій можна виокремити такі: індивідуальні туристичні поїздки на Кубу залишаються під заборобою, хоча морські круїзи можна буде здійснювати; уведено ліміт в одну тисячу доларів на людину у квартал для переказів зі США членам родин у цій країні. Для Куби обмеження переказів мали негативні наслідки, оскільки вони були одними з головних джерел національного доходу. Наприклад, у 2017 р. перекази становили 3,6 млрд дол. – приблизно стільки ж, скільки Куба заробляє на туризмі. А всього з 2008 р. по 2018 р., за даними американської Havana Consulting Group, перекази кубинців зі США становили 30 млрд дол. США. Під час президентства Б. Обама кубино-американці могли відправляти перекази щомісяця без обмежень.

Однак цей захід ударив не стільки по кубинському уряду, який хотіла б повалити американська влада, скільки по пересічних кубинцях, для яких ця грошова допомога в умовах виживання – один із небагатьох шляхів зберегти людську гідність.

Прихід до влади Джо Байдена знову може змінити характер американо-кубинських відносин. Новий глава Білого дому планує навести мости дружби з латиноамериканськими країнами, як це було за Барака Обама [2]. Хоча Президент Куби Мігель Діас-Канель не привітав Джо Байдена з перемогою після оголошення результатів виборів. У своєму зверненні до нації він сказав, що можна побудувати «поважні й міцні відносини» зі США, але додав, що вони не готові вести переговори про «революції, соціалізм і суверенітет».

Джо Байден має намір сигналізувати про нову зовнішню політику щодо Латинської Америки та Карибського басейну. Частина цього курсу може бути заснована на стратегічній заклопотаності зростаючого впливу Росії або Китаю в регіоні. Кубинці розраховують, передусім, на зняття санкцій із боку США, які запроваджені були ще більше півстоліття тому [6].

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У результаті дослідження можна зробити висновок, що політика Сполучених Штатів щодо Куби у XIX–XXI ст. зазнавала певних змін. У XIX ст. Куба розглядалася як потенційна територія, що могла бути приєднана до самих Сполучених Штатів Америки, а вже на початку XX ст.

США отримали практично контроль не тільки над її територією, а й над політикою.

Після перемоги революції 1959 р. і початку співробітництва Куби з Радянським Союзом Куба стала розглядатися США крізь призму протистояння з Радянським Союзом і тому знову зайняла одне з головних місць серед американських національних інтересів. Націоналізація американських підприємств, Карибська криза, зближення Куби з Радянським Союзом, торговельне ембарго США та будівництво соціалізму на Кубі – усе це звело до мінімуму відносини між Кубою й Сполученими Штатами в період холодної війни.

«Потепління» відносин відбулось уже у ХХІ ст., особливо за президентства Барака Обами, який першим із американських президентів налагодив двосторонній зв'язок із кубинською владою. Проте його наступник Дональд Трамп розкритикував комуністичну владу Куби й заявив, що скасовує «односторонню угоду», підписану його попередником Б. Обамою. Нова політика американської адміністрації нівелювала прогрес, що був досягнутий його попередниками. Зрештою, нинішній президент США Джо Байден говорить про те, що хоче досягнути нормалізації відносин та повернутися до стратегії Б. Обами стосовно «острова Свободи».

Нормалізація відносин між США й Кубою матиме велике значення для зміни міжнародних відносин у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну, бо інтенсифікує міжнародне протистояння в цьому регіоні глобальних гравців.

Перспективи подальших досліджень можуть стосуватися вивчення питання щодо впливу американо-кубинських відносин на інтеграційні процеси й створення панамериканської зони вільної торгівлі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриневиц, Э. А. Гвоздарёв, Б. И. (1982). Вашингтон против Гаваны: кубинская революция и империализм США. *Мировая экономика и международные отношения*, 3, с. 46–52.
2. Зачем Джо Байдену налаживать отношения с Кубой. URL: <https://iz.ru/1114503/mariia-vasileva/ostrov-zaboty-zachem-dzho-baidenu-nalazhivat-otnosheniia-s-kuboi>
3. История отношений Кубы и США. URL: <https://tass.ru/info/2086814> 2015.
4. Миронов, В. В. *Латиноамериканский вектор во внешней политике США: эволюция доктринальных установок и факторы формирования современности*. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/latinoamerikanskiy-vektor-vo-vneshney-politike-ssha-evolyutsiya-doktrinalnykh-ustanovok-i-factory-formirovaniya-v-sovremennosti>

5. Косов, А. П. (2015). Двусторонние отношения США со странами Латинской Америки после окончания «холодной войны» в оценках российских исследователей. *Ученые записки*, т. 20, с. 20–25.

6. Як Байден змінить відносини США з Україною та іншими державами. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-54868246>

7. Pérez-Stable, M. (2011). The United States and Cuba. *Intimate enemies*. New York, 368 p.

8. Saco, J. A. (1963). Origen del movimiento anexionista en Cuba. Ideas de Saco acerca de la anexión. Motivos de su oposición a ella. *Papeles sobre Cuba. Editorial del Consejo Nacional de Cuba, La Habana*, 339 p.

9. Wasem, R. E. *Cuban Migration to the United States: Policy and Trends*. URL: <http://www.fas.org/sgp/crs/row/R40566.pdf>

RETROSPECTIVE ANALYSIS AMERICAN-CUBAN RELATIONS

The article examines the relationship between the United States of America and the Republic of Cuba from its inception to the present. The main focus is on the analysis of events that significantly influenced the formation of American policy towards Cuba and determined the nature of its changes.

It is noted that US-Cuban relations are in the form of a long and asymmetric interstate conflict. The United States is using US coercive instruments in its relations with Cuba - sanctions. Washington is using them against Cuba for violating fundamental human rights and freedoms, suppressing democracy and even accusing it of involvement in drug trafficking and sponsorship of terrorism.

American leadership in the XIX century. believed that the neighboring island (former Spanish colony) was to break away from the metropolis and become part of the United States. By helping Cuba free itself from Spanish influence, the United States was given the opportunity to intervene in Cuba's internal affairs militarily to protect US interests. Formation of the regulatory framework of US-Cuban relations in the early twentieth century. shows the interest in cooperation between the two countries, and the desire of the United States to control the situation in Cuba.

US-Cuba relations have suffered from mistrust and antagonism since 1959, when a revolution took place in Cuba in which Fidel Castro overthrew the US-backed regime and established a socialist state that established close ties with the Soviet Union. During the second half of the twentieth century, successive US administrations pursued policies aimed at the economic and dip-

lomatic isolation of the island nation. The United States has sanctioned Cuba longer than any other country.

President Barack Obama has taken extraordinary steps to normalize US relations with Cuba by meeting with leader Raul Castro and restoring full-fledged diplomatic ties. However, President Donald J. Trump has largely changed course, hitting Cuba with new sanctions. Joe Biden's administration may unfreeze the relationship again, but it is not clear how quickly and how well.

Key words: USA, Cuba, US-Cuban relations, sanctions, foreign policy.

REFERENCES

1. Hrynevych, O. A., Hvozdarëv, B. Y. (1982). Vashynhton protyv Havany: kubynskaia revoliutsiia y umperyalizm SShA. *Myrovaia ekonomika y mezhdunarodnye otnosheniya*, № 3, p. 46–52 (in Russian).
2. *Zachem Dzho Baidenu nalazhyvat otnosheniya s Kuboi*. URL: <https://iz.ru/1114503/mariia-vasileva/ostrov-zaboty-zachem-dzho-baidenu-nalazhivat-otnosheniia-s-kuboi>. (in Russian).
3. *Ystoriya otnosheni Kuby y SShA*. URL: <https://tass.ru/info/2086814> 2015 (in Russian).
4. Myronov, V. V. *Latynoamerykanskiy vektor vo vneshnei polytyke SShA: evoliutsiia doktrinalnykh ustanovok y faktory formirovaniya sovremennosti*. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/latinoamerikanskiy-vektor-vo-vneshney-politike-ssha-evolyutsiya-doktrinalnyh-ustanovok-i-factory-formirovaniya-v-sovremennosti> (in Russian).
5. Kosov, A. P. (2015). Dvustoronnyye otnosheniya SShA so stranamy Latynskoi Ameriky posle okonchaniya «kholodnoi voiny» v otsenkakh rossiyskykh yssledovatelei. *Uchenyye zapysky*, t. 20, p. 20–25 (in Russian).
6. *Iak Baiden zminyt vidnosyny SShA z Ukrainoiu ta inshymy derzhavamy*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-54868246>. (in Ukrainian).
7. Pérez-Stable, M. (2011). *The United States and Cuba. Intimate enemies*. New York, 368 p. (in English).
8. Saco, J. A. (1963). Origen del movimiento anexionista en Cuba. Ideas de Saco acerca de la anexión. Motivos de su oposición a ella. *Papeles sobre Cuba. Editorial del Consejo Nacional de Cuba, La Habana*, 339 p. (in English).
9. Wasem, R. E. *Cuban Migration to the United States: Policy and Trends*. URL: <http://www.fas.org/sgp/crs/row/R40566.pdf> (in English).

Матеріал надійшов до редакції 10.06.2021 р.